

# Kontrollerbarhet dispensasjoner

Politiførstebetjent Jim-Hugo Hansen

Utmarkskonsulent Kjetil Letto



**POLITIET**



**FJELLTJENESTEN**  
STATSKOG

# Kontrollorganene- hvem er vi?

- ▶ Kontrollorganene - motorferdsel
  - ▶ Politiet
  - ▶ Statens naturoppsyn (SNO)
  - ▶ Fjelltjenesten (Statskog)
- ▶ Gjennomfører kontroll med hjemmel i:
  - ▶ Politiloven,
  - ▶ naturoppsynsloven,
  - ▶ motorferdselloven m/tilhørende forskrifter

# Primærstrategi

- ▶ Forebygging gjennom tilstedeværelse
- ▶ Fokus mot problemområder
- ▶ Dispensasjoner = stikkontroller

# Kontroll i felt

- ▶ Fører av motorkjøretøy er stanset kjørende i utmark
  - ▶ Lov om motorferdsel i utmark en forbudslov
    - ▶ Motorferdselsloven §3
      - ▶ *"I utmark og vassdrag er motorferdsel ikke tillatt med mindre annet følger av denne lov eller vedtak med hjemmel i loven".*
    - ▶ Det kreves dermed tillatelse for å kunne kjøre i utmark:
      - ▶ Tillatelse med hjemmel direkte i lovverket
      - ▶ Dispensasjon etter vedtak med hjemmel i lovverket
- ▶ Hvis det er naturlig bes fører oppgi sin tillatelse for kjøringen
- ▶ Kjøring etter vedtak = dispensasjon hjemlet etter forskriftens § 5 og § 6.

# Hva kontrollerer vi?

- ▶ Lovlighetskontroll, er dispensasjonen hjemlet i lovverket?
- ▶ Hvilke tillatelser er gitt?
- ▶ Kjøres det i henhold til disse tillatelsene?

# Feltkontroll-utfordringer

- ▶ Klimatiske forhold
  - ▶ Vind
  - ▶ Kulde
  - ▶ Nedbør
  - ▶ Lysforhold
- ▶ Forstyrrelser
- ▶ Tidsbruk

# Dispensasjoner - dagens situasjon

- ▶ I Troms og Finnmark fylke, utstedes dispensasjoner av fylkets 39 kommuner, Statsforvalteren og ulike verneområdeforvaltere
- ▶ Lovverket angir ingen fast mal for hvordan en dispensasjon skal utformes
  - ▶ Krav om skriftlighet, jf. forskriftens § 7, 2. ledd
    - ▶ *"Tillatelsen skal være skriftlig"*
  - ▶ Krav om kontrollerbarhet, jf. rundskriv T-1/96, kap 7.3.3
    - ▶ *"Dispensasjon og villkår må utformes slik at de er kontrollerbare for politi og oppsyn"*
- ▶ Resultatet er variasjon i utformingen og innholdet i dispensasjonene vi møter i våre kontroller

# Hva kan skape utfordringer

- ▶ Mye tekst og mange sider
  - ▶ Må skille mellom dispensasjon og saksfremlegg
- ▶ Ikke relevant informasjon i dispensasjonen
  - ▶ Saksvurderinger etc.
- ▶ Uoversiktlig, gjentakelser
- ▶ Manglende eller utydelige kart
  - ▶ Grov målestokk, høydekvoter, vassdrag, stedsnavn forekommer ikke.
  - ▶ Kopi av kopi av kopi
- ▶ Manglende eller utydelig trasé
  - ▶ Trasé med uthevet farge
- ▶ Uklare vilkår, rom for tolkning
- ▶ Dispensasjoner som ikke er hjemlet i lovverket



# Hva øker kontrollerbarheten?

- ▶ Klare og tydelige dispensasjoner som er enkle å hente ut informasjon fra.
- ▶ Kort og konsis, alt på ei side.
- ▶ Tydelig språk, uten rom for fortolkninger.
- ▶ Gode kartvedlegg med tydelig inntegnet trasé.
- ▶ Tydelige vilkår, særbestemmelser fremkommer.

# Hva øker kontrollerbarheten?

- ▶ Dispensasjoner bør ”bindes” opp til en bestemt trasé i terrenget;
  - ▶ Lettere å kontrollere om kjøring er iht. Dispensasjon.
- ▶ Vedlagt kjørebok for dokumentasjon av kjøring;
  - ▶ Dato for kjøring.
  - ▶ Aktuell kjørestrekning.
  - ▶ Navn på dispensasjonshaver/sjåfør.



Vesterfjell kommune  
Knappsvingen  
9251 Fjellbygda

## Dispensasjon – motorferdsel i utmark

Fattet av: MFU

Vår Ref.: 2021/33-56

Løpenr.: 12493/2021

Dato: 02.02.2021.

### Dispensasjonen gjelder for:

Navn:	Jan Johansen.
Adresse:	Brattbakken 12.
Postnr./-sted:	9215 Fjellbygda
Født:	12.06.1958.

### + Formålet med kjøringen:

Transport av materialer, verktøy og annet utstyr ifm. oppussing av hytte etter pipebrann.

### Hjemmel:

<input type="checkbox"/>	§ 5a	Ervervskjøring
<input type="checkbox"/>	§ 5b	Funksjons-/bevegelsehemmede
<input type="checkbox"/>	§ 5c	Bagasje/utstyr til privat hytte
<input type="checkbox"/>	§ 5d	Utmarksnæring for fastboende
<input type="checkbox"/>	§ 5e	Vedkjøring
X	§ 6	Særskilt behov

### Følgende vilkår gjelder:

Trasé/område/kartskisse:	Fra parkeringsplass ved Krokelva til privat hytte ved Revvatnet. (Se vedlagte kartskisse).
Tidsrom/antall turer:	Gjelder for inntil 6 turer t/r. i tidsrommet 19 - 21.03.2021. For hvert kjøretøy som er i bruk regnes én tur.
Type kjøretøy:	Inntil to snøskutere.
Påmontert slede: Ja <input checked="" type="checkbox"/> / Nei <input type="checkbox"/>	Snøskuteren (e) skal ha påmontert slede.
Krav om kjørebok: Ja <input checked="" type="checkbox"/> / Nei <input type="checkbox"/>	Før hver tur skal navn på sjåfører, dato og formål med kjøringen føres inn i vedlagt kjørebok med penn før kjøringen starter, ellers er ikke dispensasjonen gyldig
Annet:	Dispensasjonen gjelder Jan Johansen med ledsager. Dispensasjonen gjelder bare på snødekt mark.

### Vilkår som gjelder alle dispensasjoner:

- Det forutsettes at tillatelse til motorferdsel over privat grunn innhentes fra grunneier (e) av søker før kjøringen starter.
- All motorferdsel i utmark skal foregå i henhold til gjeldende lover og forskrifter, og i henhold til gitt dispensasjon. Vi minner også om vegtrafikklovens bestemmelser.
- Dispensasjonen skal være kontrollerbar og medbringes i felt, og forevises ved eventuell kontroll.
- Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer loven, forskriften, regler eller vilkår fastsatt i medhold av loven, eller medvirker til dette, er straffeansvarlig etter straffelovens § 12.

Sted: Fjellbygda	Dato: 02.02.2021.	Saksbehandler: Johan Rotmo	Sign.: Johan Rotmo
---------------------	----------------------	-------------------------------	-----------------------

# Kart - hvorfor er det viktig?

- ▶ Gjør det enkelt å kontrollere om kjøringen er iht. dispensasjonen.
  - ▶ Tydelig avmerket start- og stoppunkt
  - ▶ Inntegnet kjøretrasé
- ▶ Gir mindre rom for feiltolkninger
- ▶ Er tidsbesparende
  - ▶ Et godt kart sier mer enn tusen ord

# Kjørebok?

- ▶ Hvis kommunen ønsker å begrense antall turer, må dette gjøres gjennom bruk av kjørebok
- ▶ Uten kjørebok blir det vanskelig å kontrollere om kjøringen er iht. dispensasjonen

Kartskisse - kjøretrase:



+ Kjørebok:

Dato:	Tidspunkt tur:	Tidspunkt retur:	Kjørestrekning:	Navn på fører (e):
19/3 2021	Start: 09:00	Retur: 13:30	Krokkelva - Revvatnet	Jan Johansen Einar Løvnaas

# Konsekvenser av "dårlige" dispensasjoner

- ▶ Blir vanskelig å kontrollere.
- ▶ Gir rom for tolkninger.
- ▶ Kan gi uønsket motorferdsel.
- ▶ Ytterste konsekvens kan dispensasjonshaver gjøre noe som er ulovlig
  - ▶ Brudd på motorferdselloven
  - ▶ For eksempel kjøre uten grunneiers tillatelse.
- ▶ Merarbeid for kontrollorganene, vanskelig å forstå hva det er gitt tillatelse til.

# Eksempel "dårlig" dispensasjon

**SØKNAD OM DISPENSASJON FOR MOTORFERDSEL I UTMARK**  
(Sendes  kommune v/adm.sjef)

1. Søker:  
Navn:  Adr:

Fører: (dersom annen enn søker):

2. Kjøretøy (kryss av)  
Snøscooter:  Båt:  Traktor:  Fly/helikopter:  Annet:

Reg.nr:  Type:

3. Formål (kryss av)  
Bruk av snøscooter for hyttegjere i forbindelse med nødvendig transport av bagasje og utstyr mellom bilveg og hytte som ligger minst 2,5 km fra brøtta bilveg:   
Hyttas gløds/brukstid eller festen:   
Bruk av snøscooter for vanlig funksjonshemmede (NB: legeattest):   
Andre formål:

4. Kjørerute:  
Søker skal vedlegge kart/skisse med kjørerute imtegnert.  
Unntak: Søkere som tidligere har levert kart i forbindelse med søknad.

5. Tidsrom for kjøring:  
Oppgi dato(er)/tidsrom og år:

6. Nærere begrunnelse for kjøring:  
Se vedlegg

7. Underskrift:  5/16   
sted dato underskrift

Vær oppmerksom på:  
A: Kjøring kan kun foregå ved grunneiers tillatelse  
B: Dispensasjonsinnehaveren plikter til en hver tid å holde seg orientert om gjeldene regler og forskrifter  
C: Original dispensasjon/kart, førerkort, vognkort, evt. skriftlig grunneiertillatelse, evt. byggeommelding/tillatelse skal medbringes.  
D: Føreren har etter forlangende plikt til å forevise de papirer nevnte i pkt. C til politi, grunneier, oppsyn eller kommunale representanter.

Baksiden: Behandling av søknaden

Behandling av søknad om motorferdsel i utmark nr. 7  
Sesongen 200.....

1. Avslag  
Skylde:  
 Mangler ved søknaden, pkt. ....  
 Innfri ikke krav til lovens forskriftsregler

2. Innvilges:  
 I henhold til  
Forskriftens paragraf 5.B  
Annen tilleggsbegrensning og:  
OMKOSTER T.O.N 4.5 2020 1405  
VEDLÆGGE ATTESTER  
Dispensasjonen gjelder ikke i perioden 05.05 - 01.10.....


Vedtaket kan påklages til Fylkesmannen i Troms innen tre uker.  
Klagen sendes via kommunen

5.1.16   
dato bemyndiget

Kopi: Lensmannen   
Fylkesmannen  veddeling



# Avslutning - spørsmål

 **Dispensasjon – motorferdsel i utmark**

Fattet av: MFU    Vår Ref.: 2021/53-56    Løpnr.: 12493/2021    Dato: 02.02.2021.

**Dispensasjonen gjelder for:**

Navn: Jan Johansen  
 Adresse: Brattbakken 12  
 Postboks/ledd: 9213 Sandnessjøen  
 Telefon: 22 05 1958

**Førmødt med kjøretøyet:**  
 Transport av materialer, verkøyt og annet utstyr ifm. oppussing av hytte etter pipebrann.

**Hjernet:**

<input type="checkbox"/> § 5a	Ervervskjøring
<input type="checkbox"/> § 5b	Funksjon/beredningshemmede
<input type="checkbox"/> § 5c	Rapportert til privat hytte
<input type="checkbox"/> § 5d	Utmærkning for fastboende
<input type="checkbox"/> § 5e	Vedlagt
<input checked="" type="checkbox"/> § 6	Særskilt behov

**Følgende vilkår gjelder:**

Trase/område/kortlås: F14 på innleggsskiss ved Krokelva til privat hytte ved Revnættet.  
 (Se vedlagte kartlås)

Trase/antall turer: Gjelder for innst 6 turer i/v. i idrosommer 19 - 21.03.2021. For hvert kjøretøy som er i bruk regnes det tur.

Type kjøretøy: Innst til inngulvare.

Påføret sløy: Innstulert (x) / Nei     Snøskuteren (x) skal ha påmontert dekk.

Kjøp av kjøretøyt: For hver tur skal navn på gjøfere, dato og formål med kjøringen føres inn i vedlagt kjørebok med penittige kjøringen starter, eller et like dispensasjonen gjøring.


Annet: Dispensasjonen gjølder Jan Johansen med ledsager. Dispensasjonen gjølder bare på utmark.

**Vilår som gjølder alle dispensasjoner:**

- Det forusettes at stillen til motorferdsel over privat grunn innhetes fra grunnleier (x) av søker for kjøringen starter.
- All motorferdsel i utmark skal foregå i henhold til gjøldende lover og forskrifter, og i henhold til gitt dispensasjon. Vi minner også om vegtrafikklovens bestemmelser.
- Dispensasjonen skal være kontrollert og medbringes i felt, og forevises ved eventuell kontroll.
- Dens som forsettlig eller uaktsomt overtrer lover, forskrifter, regler eller vilår fastsett i medhold av lover, eller medfører til dette, er straffesvarlig etter straffelovens § 12.

Selv: Fjellbygd    Dato: 02.02.2021    Sakshandler: Johan Karna    Sign.: *Johansen, Karna*

**Kortlås - Kjøretøyt:**



**Kjørebok:**

Dato:	Tidspunkt tur:	Tidspunkt retur:	Kjørestrekning:	Navn på fører (x):
19/3 2021	Start: 09:00	Retur: 13:30	Krokelva - Revnættet	Jan Johansen Einar Lybbæk

